

Tap secret? De strijd tussen transparantie en geheimhouding

Computerrecht 2014/151

Grote internetbedrijven als Google, Facebook en Twitter brengen al geruime tijd 'transparency reports' uit waarin wordt toegelicht hoeveel verzoeken om informatie vanuit de overheid (over gebruikers) zijn ontvangen. Open- en eerlijkheid lijken daarbij de toverwoorden.² Toch is dit geen vanzelfsprekendheid. Ondanks aansporingen van digitale burgerrechtenorganisatie Bits of Freedom³ blijken diverse Nederlandse internetbedrijven huiverig voor het publiceren van deze informatie. Angst voor schending van geheimhoudingsverplichtingen en mogelijke strafrechtelijke consequenties overheerst. Daarbij aangemoedigd door de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie die – ondanks herhaalde verzoeken om duidelijkheid – om de hete brij heen blijft draaien en volstaat met vaagheden. Deze angst is evenwel onnodig en onterecht, zo blijkt als het juridische kader van de geldende geheimhoudingsverplichtingen wordt ontleed en langs de meetlat van de staatssecretaris wordt gelegd.

1. Definitie transparency report

Er bestaat geen eenduidig format voor 'transparency reports'. Soms bevat een report alleen informatieverzoeken, maar niet zelden wordt eveneens melding gemaakt van de hoeveelheid notice-and-take-down requests. Voorts wordt het ene rapport maandelijks gepubliceerd, terwijl sommige bedrijven kiezen voor een jaarlijks bericht. De algemene deler kan echter als volgt worden samengevat: een periodiek gepubliceerd overzicht van geanonimiseerde en geaggregeerde informatie waarin wordt weergegeven hoe vaak opsporingsdiensten bepaalde soorten gegevens over gebruikers opvragen en hoe vaak daaraan gevolg wordt gegeven.

1 Mr. N. van der Laan en mr. B.W. Newitt zijn advocaat bij De Roos & Pen te Amsterdam.

2 The Washington Post publiceerde recent zelfs over het plan van Apple, Microsoft, Facebook en Google om individuele gebruikers te informeren over specifieke informatieverzoeken, zie: *Apple, Facebook, others defy authorities, increasingly notify users of secret data demands after Snowden revelations*, Craig Timberg. Zie ook: www.nu.nl/tech/3765671/techbedrijven-gaan-gebruikers-waarschuwen-bij-dataverzoek.html (laatst geraadpleegd op 27 juni 2014). Dat is overigens op dit moment in Nederland (doorgaans) strafbaar.

3 www.bof.nl/2013/02/21/bits-of-freedom-vraagt-om-transparency-reports/ (laatst geraadpleegd op 27 juni 2014).

2. Bevoegdheden opsporings-/inlichtingendiensten en geheimhoudingsverplichtingen

Een transparency report bevat doorgaans informatie over diverse soorten verzoeken en vorderingen van opsporingsautoriteiten, waarvan het merendeel van de vorderingen is omschreven in het Wetboek van Strafvordering (Sv). Te denken valt aan vorderingen tot verstrekking van het communicatieverkeer van gebruikers, zoals data omtrent duur en tijdstippen van contacten gemaakt door de gebruiker,⁴ alsmede locatiegegevens van de gebruikers, e-mails en andere berichten,⁵ naam, adres, woonplaats, IP-adres en e-mail-adres.⁶ De bevoegdheden van veiligheids- en inlichtingendiensten, die inhoudelijk grotendeels gelijklopend zijn aan die van opsporingsdiensten, zijn omschreven in de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2002 (WIVD 2002). De op deze vorderingen van toepassing zijnde geheimhoudingsverplichtingen vloeien voort uit drie verschillende wettelijke bepalingen, te weten artikel 13.5 Telecommunicatiewet, artikel 126bb lid 5 Sv en artikel 85 WIVD 2002. Deze verdienen alle drie afzonderlijke bespreking.

3. Geheimhoudingsverplichting ex artikel 13.5 Telecommunicatiewet

Op grond van artikel 13.5 Telecommunicatiewet zijn aanbieders van openbare telecommunicatienetwerken en -diensten verplicht geheimhouding te betrachten met betrekking tot vorderingen zoals genoemd in de voorgaande paragraaf.⁷ De reikwijdte van die geheimhoudingsverplichting is nader geduid in het Besluit beveiliging gegevens telecommunicatie. Uit dit besluit volgt dat de aanbieder geheim dient te houden de gegevens die door de opsporingsdiensten aan de aanbieder worden verstrekt, alsmede de informatie die de aanbieder in reactie hierop aan de opsporingsdiensten verschaft.⁸

Daaruit volgt dat geen rechtstreekse geheimhoudingsverplichting bestaat voor geaggregeerde, anonieme cijfers die doorgaans worden gepubliceerd in een transparency report, hetgeen wordt bevestigd door de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie. De staatssecretaris heeft zich in de af-

4 Artikel 13.5 lid 1 jo. 13.4 lid Telecommunicatiewet jo. artikel 126n/126u Sv; het begrip verkeersgegevens is nader omschreven in artikel 2 Besluit vorderen gegevens telecommunicatie.

5 Artikel 13.5 lid 1 jo. 13.4 lid Telecommunicatiewet jo. artikel 126ng/126ug lid 2 Sv.

6 Artikel 13.5 lid 1 jo. 13.4 lid Telecommunicatiewet jo. artikel 126na/126ua/126zi Sv; het begrip gebruikersgegevens is nader omschreven in het Besluit vorderen gegevens telecommunicatie.

7 Artikel 13.5 Telecommunicatiewet verwijst naar 'verzoeken als bedoeld in artikel 13.2b of artikel 13.4, eerste, tweede of derde lid Telecommunicatiewet', welke artikelen weer verwijzen naar een groot aantal vorderingen genoemd in Sv.

8 Zie artikel 2 van het Besluit vorderen gegevens telecommunicatie.

gelopen twee jaar naar aanleiding van schriftelijke Kamervragen tweemaal inhoudelijk uitgelaten over transparency reports en in zijn meest recente antwoorden stelde hij:

“De geheimhoudingsplicht voor providers in de Telecomwet ziet alleen op individuele bevragingen, niet op het verstrekken van geaggregeerde informatie.”⁹

Kortom: het publiceren van een transparency report is niet strafbaar op grond van artikel 13.5 Telecommunicatiewet.¹⁰

4. Geheimhoudingsverplichting ex artikel 126bb lid 5 Strafvordering

4.1 Geen geheimhoudingsverplichting voor geanonimiseerde en geaggregeerde data over gegevensvorderingen

Op grond van artikel 126bb lid 5 Sv dient de ontvanger van een vordering ‘in het belang van het onderzoek geheimhouding in acht [te nemen, NL/BN] omtrent al hetgeen hem terzake van de vordering bekend is’. Deze geheimhoudingsverplichting geeft uitvoering aan artikel 4 van het Protocol bij het EU Rechtshulpverdrag en kent geen uitgebreide behandeling in de wetsgeschiedenis, geen (gepubliceerde) jurisprudentie, en geen daarop gebaseerde regelgeving. Tevens blijkt niet uit de wettekst zelf welke informatie onder de geheimhoudingsverplichting valt. De wettekst schept zowel een zeer breed kader (‘al hetgeen hem terzake van de vordering bekend is’) als een scherpe beperking daarvan (‘in het belang van het onderzoek’).

Om desalniettemin te beoordelen op welke informatie de geheimhoudingsverplichting betrekking heeft, kan aanknoping worden gezocht bij reeds genoemde artikel 13.5 Telecommunicatiewet,¹¹ welke regeling analoog van toepassing kan worden geacht.¹² Zo bezien kan worden gesteld dat de geheimhoudingsverplichting ex artikel 126bb lid 5 Sv eveneens enkel geldt voor de gegevens die van de opsporingsdiensten wordt verkregen en aan hen wordt verstrekt.

9 Zie *Aanhangsel Handelingen II* 2011/12, nr. 2420 (antwoord ontvangen op 8 mei 2012) en brief van de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie d.d. 9 december 2013 inhoudende antwoorden op Kamervragen van de leden Oosenbrug en Recourt, *Aanhangsel Handelingen II* 2013/14, nr. 729.

10 Overtreding van artikel 13.5 Telecommunicatiewet is strafbaar gesteld via artikel 1 onder 2 van de Wet op de economische delicten (WED). Ten gevolge van een kennelijke omissie van de wetgever is in de betreffende tekst van WED het woord ‘Telecommunicatiewet’ weggevalen. Uit de wetsgeschiedenis en de van toepassing zijnde beleidsregel kan echter worden geconcludeerd dat de genoemde artikelnummers betrekking hebben op de artikelen van de Telecommunicatiewet.

11 Alsook in de concretisering daarvan in het Besluit beveiliging gegevens telecommunicatie.

12 Een onderbouwing voor deze analogische redenering kan worden gevonden in de wetsgeschiedenis. In de Telecommunicatiewet zijn, als spiegelbepalingen van de bevoegdheden tot gegevensvorderingen die zijn neergelegd in het Wetboek van Strafvordering en de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2002, verplichtingen neergelegd voor de aanbieders om te voldoen aan een vordering of verzoek van de op grond van deze wetten bevoegde autoriteiten tot verstrekking van gegevens (*Kamerstukken II* 2003/04, 29441, nr. 3, p. 14). Het valt daarom te betogen dat ook de geheimhoudingsverplichtingen op basis van de twee wetten als spiegelbepalingen kunnen worden gezien, waardoor een analogische redenering ten aanzien van de gegevens waarvoor de geheimhoudingsverplichting geldt voor de hand ligt.

Daar staat echter tegenover dat artikel 13.5 Telecommunicatiewet slechts spreekt over ‘gegevens met betrekking tot [gegevensvorderingen, NL/BN]’¹³ terwijl artikel 126bb lid 5 Sv een geheimhoudingsverplichting inhoudt met betrekking tot ‘al hetgeen [...] terzake van de vordering bekend is’.¹⁴ Daaruit zou de indruk kunnen ontstaan dat de geheimhoudingsverplichting ex artikel 126bb lid 5 Sv ruimer is dan die van artikel 13.5 Telecommunicatiewet.

Blijkens de wetsgeschiedenis moet echter de reikwijdte van de zinsnede ‘al hetgeen’ worden genuanceerd. In de memorie van toelichting is opgemerkt:

“Het is in het belang van de opsporing dat over de toepassing van de bevoegdheden de cliënt niet wordt geïnformeerd. (...) De plicht tot geheimhouding geldt, indien het belang van het onderzoek geheimhouding vordert.”¹⁵

In de memorie van antwoord wordt aanvullend gesteld:

“De bepaling strekt ertoe dat de instelling niet op eigen initiatief of op verzoek van de betrokkene mededelingen doet over de vordering, waardoor de cliënt zou kunnen ontdekken dat er een onderzoek tegen hemzelf of tegen een andere hem al dan niet bekende persoon loopt.”¹⁶

De geheimhoudingsplicht van artikel 126bb lid 5 Sv heeft derhalve tot doel te voorkomen dat de cliënt van de instelling het bestaan ontdekt van een concreet opsporingsonderzoek. Informatie die niet herleidbaar is tot een onderzoek (of een specifieke verdachte) kan derhalve niet vallen onder de geheimhoudingsplicht en niet aannemelijk is aldus dat geanonimiseerde en geaggregeerde gegevens over informatievorderingen gegevens zijn die vallen onder ‘al hetgeen [...] terzake van de vordering bekend is’. Op grond daarvan is evenmin aannemelijk dat het publiceren van een transparency report overtreding oplevert van deze geheimhoudingsverplichting.

4.2 Transparency vs. ‘het belang van het onderzoek’

Maar zelfs indien gemeend zou worden dat voornoemde informatie (onder omstandigheden) wél kan vallen onder de geheimhoudingsplicht, dan betekent dat nog niet dat publicatie hiervan ook altijd is verboden. De geheimhoudingsplicht heeft zoals toegelicht immers tot doel te voorkomen dat een cliënt van de instelling over een concreet onderzoek wordt geïnformeerd en geldt dan ook slechts ‘in het belang van het onderzoek’. Uit de wettekst en de wetsgeschiedenis volgt dat geen geheimhoudingsverplichting bestaat indien het belang van het onderzoek de geheimhouding niet langer

13 Deze gegevens worden nader omschreven in het Besluit beveiliging gegevens telecommunicatie.

14 Onze onderstreping NL/BN.

15 *Kamerstukken II* 2001/02, 28353, nr. 3, p. 15.

16 *Kamerstukken II* 2002/03, 28353, nr. 83b, p. 6. Onze onderstreping, NL/BN.

vordert,¹⁷ hetgeen in beginsel na afronding van het onderzoek het geval zal zijn.¹⁸

Aangezien het een feit van algemene bekendheid is dat gegevensvorderingen (veelvuldig) plaatsvinden valt niet in te zien hoe het openbaren van geanonimiseerde en geaggregeerde cijfers over gegevensvorderingen enig onderzoeksbelang zou kunnen schaden. Dergelijke cijfers kunnen immers haast onmogelijk worden herleid naar een individuele verdachte of een individueel strafrechtelijk onderzoek. Dit zou slechts in uitzonderlijke gevallen anders kunnen zijn, bijvoorbeeld indien het om een transparency report gaat van een zeer kleine aanbieder van een communicatiedienst met weinig gebruikers.¹⁹

Ook de staatssecretaris lijkt die mening te zijn toegedaan.²⁰ Weliswaar stelt hij dat publicatie van het aantal gegevensvorderingen inzicht kan geven in de werkwijze van opsporingsautoriteiten en derhalve niet in het belang is van de opsporing omdat het risico bestaat dat personen hun gedrag hierop gaan afstemmen, maar hij plaatst zijn opmerking niet in het licht van de geheimhoudingsplicht van artikel 126bb lid 5 Sv. De staatssecretaris benoemt enkel artikel 13.5 Telecommunicatiewet als relevante wettelijke bepaling. Ook het criterium dat de staatssecretaris noemt, te weten het '*belang van de opsporing en vervolging*', is een ander criterium dan het '*belang van het onderzoek*' uit artikel 126bb lid 5 Sv. Dit artikel beschermt immers het individuele opsporingsonderzoek waarin de betreffende vordering is gedaan,²¹ maar niet het belang van 'de opsporing' in het algemeen waarop de staatssecretaris het oog heeft.²²

De staatssecretaris bevestigt voorts impliciet dat het publiceren van een transparency report niet strafbaar is. In reactie op een uitdrukkelijke vraag naar de juridische grenzen stelt hij:

“Met inachtneming van de eigen verantwoordelijkheid van de aanbieders kan de overheid niet anders dan een

dringend appèl op de aanbieders doen om dit soort informatie niet te verstrekken. Van de aanbieders mag worden verwacht dat ze de belangen van de overheid in deze niet zullen doorkruisen.”²³

Het standpunt van de staatssecretaris is niet voor meerdere uitleg vatbaar. Hij moet immers toegeven '*niet anders te kunnen*' dan enkel '*een dringend appèl*' doen op de aanbieders om '*dit soort informatie*'²⁴ niet te verstrekken.

In dat kader mag niet onvermeld blijven dat (voor zover bekend) in Nederland nimmer een aanbieder van een communicatiedienst strafrechtelijk is vervolgd terwijl deze reports openbaar toegankelijk zijn. Hoewel wellicht doorgaans geen doorslaggevende waarde gehecht kan worden aan het uitblijven van een strafrechtelijke vervolging, kan daaraan in dit specifieke geval (met name ook gezien de uitgebreide aandacht voor dit onderwerp in de Tweede Kamer) zeker enig vertrouwen worden ontleend.

4.3 Vrijheid van meningsuiting vs. strafbaarheid

Met bovenstaande vaststellingen zou kunnen worden afgerond: transparency reports zijn niet strafbaar. De ware critici, of de overdreven risicomijdende telecomaandbieder, kan volledigheidshalve echter nog het volgende worden meegegeven.

Het uitbrengen van een transparency report behelst het verstrekken van inlichtingen aan het publiek over handelingen van (elektronische) informatievergaring door de overheid. Dit valt als uitingshandeling onder de bescherming van artikel 10 EVRM.²⁵ Het strafbaar stellen van een dergelijke uitingshandeling levert derhalve een inbreuk op die moet zijn voorzien bij wet. Dat houdt onder meer in dat de regel met zodanige precisie moet zijn omschreven dat de justitiabele zijn gedrag erop kan afstemmen.²⁶ Het EHRM overwoog in het '*Sunday Times*' arrest:

“[...] the following are two of the requirements that flow from the expression "prescribed by law". Firstly, the law must be adequately accessible: the citizen must be able to have an indication that is adequate in the circumstances of the legal rules applicable to a given case. Secondly, a norm cannot be regarded as a "law" unless it is formulated with sufficient precision to enable the citizen to regulate his conduct.”²⁷

Aan deze eis van kenbaarheid kan ook voldaan zijn indien een onduidelijk omschreven regel inmiddels door vaste jurisprudentie voldoende is gepreciseerd.²⁸ Onder omstandig-

17 *Handelingen I* 2003/04, 28353, B, p. 5.

18 In de Memorie van Toelichting (*Kamerstukken II* 2001/02, 28353, nr. 3, p. 15) wordt opgemerkt dat ervan moet worden uitgegaan dat de geheimhoudingsplicht in beginsel gedurende de voortzetting van het onderzoek bestaat.

19 Ook de frequentie waarin een transparency report verschijnt zou van invloed kunnen zijn op de herleidbaarheid van de gegevens naar een bepaald onderzoek of verdachte. Een transparency report dat bijvoorbeeld dagelijks verschijnt bevat vermoedelijk eerder herleidbare informatie (met name omdat de diverse reports dan naast elkaar kunnen worden gelegd en geanalyseerd) dan een jaarlijks report.

20 *Aanhangsel Handelingen II* 2011/12, nr. 2420 (antwoord ontvangen op 8 mei 2012) alsmede *Aanhangsel Handelingen II* 2013/14, nr. 507.

21 Andermaal wordt verwezen naar de wetsgeschiedenis waaruit volgt dat doel van de geheimhoudingsplicht is het voorkomen dat de betrokkene in het onderzoek op de hoogte raakt van het onderzoek, zie: *Kamerstukken II* 2001/02, 28353, 3, p. 15.

22 Ten overvloede wordt in dit verband opgemerkt dat het antwoord van de staatssecretaris de vraag oproept hoe de jaarlijkse publicatie van het geaggregeerde aantal telefoontaps (en sinds afgelopen jaar ook de e-mail en IP-taps) door de overheid zelf moet worden beschouwd. Zie bijvoorbeeld: Brief d.d. 17 juli 2013 van de Minister van Veiligheid en Justitie aan de Tweede Kamer, tapstatistieken 2012, kenmerk 402292. Zie ook het WODC rapport 'Het gebruik van de telefoon- en internettap in de opsporing'. Niet valt in te zien dat een dergelijke publicatie qua eventuele schade aan de opsporing anders moet worden beoordeeld dan het publiceren van een transparency report.

23 *Aanhangsel Handelingen II* 2013/14, nr. 729.

24 Het is niet duidelijk of 'dit soort informatie' verwijst naar alle transparency reports of slechts die transparency reports die de belangen van opsporing en vervolging in de weg kunnen staan.

25 Vgl. EHRM 25 juni 2013, ECHR 186, 2013, (Case of Youth initiative for Human Rights v Servië).

26 EHRM 26 april 1979, NJ 1980/146 (Sunday Times); later onder meer bevestigd in: EHRM 26 maart 1987, nr. 9248/01 (Leander/Zweden); EHRM 31 maart 2011, nr. 6428/07 (Siryk/Oekraïne); EHRM 25 oktober 2011, nr. 27520/07 (Altuğ Taner Akçam/Turkije)

27 EHRM 26 april 1979, NJ 1980/146 (Sunday Times) par. 49.

28 EHRM 20 november 1989, NJ 1991/738 (Markt Intern).

heden kan voorts van justitiabelen worden gevegd dat zij ten aanzien van onduidelijke regelgeving navraag doen bij de verantwoordelijke overheidsinstanties dan wel professioneel juridisch advies inwinnen over de reikwijdte van de toepasselijke regels.²⁹

Het moge duidelijk zijn dat onder de gegeven omstandigheden, waarin de staatssecretaris ondanks herhaalde verzoeken heeft nagelaten zich duidelijk over eventuele strafbaarheid uit te spreken, een eventuele strafbaarstelling van transparency reports niet voldoet aan dit kenbaarheidsvereiste. Bij een dergelijke vervolging zal de Nederlandse rechter de strafbaarstelling derhalve in beginsel via de weg van artikel 94 van de Grondwet buiten beschouwing moeten laten.

5. Geheimhoudingsverplichting

Helemaal zorgeloos kan een transparency report overigens niet worden uitgebracht. Het publiceren van informatie over gegevensvorderingen afkomstig van inlichtingendiensten brengt onder omstandigheden wel enig risico met zich. Op grond van artikel 85 WIVD 2002 is namelijk eenieder die betrokken is bij de uitvoering van de wet en de beschikking krijgt over gegevens waarvan hij het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden, verplicht tot geheimhouding. Dit houdt blijkens de wetsgeschiedenis in dat de aanbieder nimmer mededeling mag doen van het feit of hij gegevens heeft verstrekt aan de AIVD of MIVD en welke gegevens het betreft.³⁰ Door het openbaren van dergelijke geanonimiseerde en geaggregeerde informatie zou “inzicht kunnen worden verkregen in de operationele werkwijze van de diensten”.³¹ De Raad van State voegt daar nog aan toe dat dergelijke statistische gegevens “inzicht kunnen geven in het gebruik van de bevoegdheid tot het opvragen van verkeersgegevens door de diensten. Deze informatie geldt als staatsgeheim”.³² Kortom: gegevensvorderingen van inlichtingendiensten vallen onder de geheimhoudingsverplichting van artikel 85 WIVD 2002.

Dat betekent overigens nog niet dat publicatie in alle gevallen strafbaar is en overtreding oplevert van de artikelen 98-98c Sr (schending van een Staatsgeheim) of artikel 272 Sr (schending van (wettelijke) geheimhoudingsplicht). Daarbij dient onderscheid te worden gemaakt tussen een transparency report waarin deze gegevensvorderingen zijn geaggregeerd met alle overige gegevensvorderingen en een report waaruit de specifieke gegevensvorderingen van de inlichtingendiensten zijn te destilleren. Indien immers de gegevensvorderingen door inlichtingendiensten niet afzonderlijk identificeerbaar zijn, kan bezwaarlijk worden betoogd dat geheimhouding daadwerkelijk wordt geboden door het belang van de Staat.

6. Conclusie

De zorgen en bedenkingen van menig (internet)bedrijf zijn onnodig en onterecht. Het publiceren van een transparency report levert geen strijd op met de geheimhoudingsplicht van artikel 13.5 Telecommunicatiewet. Die bepaling ziet enkel op de gegevens ontvangen van en verstrekt aan de opsporingsdiensten. Ook de geheimhoudingsplicht ex artikel 126bb lid 5 Sv verzet zich niet tegen een transparency report nu het belang dat die bepaling beoogt te beschermen enkel ziet op het opsporingsbelang van het onderzoek waarin het informatieverzoek is gedaan. Zo lang de gepubliceerde gegevens niet herleidbaar zijn tot een specifiek strafrechtelijk onderzoek, hetgeen vrijwel nooit het geval zal zijn, kan geen sprake zijn van schending van deze geheimhoudingsplicht. En voor zover daaraan nog getwijfeld zou kunnen worden, dan geldt dat vervolging onverenigbaar is met het bepaalde in artikel 10 EVRM. Iedere inbreuk op het recht van uitingsvrijheid moet namelijk voorzien zijn bij wet en voldoende kenbaar zijn. Daarvan is gezien de vaagheden waarin de staatssecretaris zich ondanks herhaalde verzoeken hult, geen sprake.

Geheel probleemloos is de publicatie van informatie met betrekking tot informatieverzoeken overigens niet. Voor zover het gaat om verzoeken van inlichtingendiensten geldt dat publicatie hiervan onder omstandigheden strafbaar kan zijn. Zolang de gegevens echter worden opgenomen in een groter geheel van gegevensvorderingen en deze niet herleidbaar zijn tot inlichtingendiensten, is strafbaarheid niet aannemelijk.

Voorvechters van internetvrijheid kunnen derhalve worden gerustgesteld: Het strafrecht verzet zich niet tegen ‘open en eerlijkheid’ van partijen die verantwoordelijk zijn voor de verwerking van persoonsgegevens.

29 EHRM 28 Maart 1990, NJ 1991/739 (Groppera Radio AG/Switzerland); EHRM 10 oktober 2013, EHRC 2014/14 (Delfi/Estland)

30 Kamerstukken II 2006/07, 31145, nr. 3, p. 29.

31 Kamerstukken II 2007/08, 31145, nr. 9, p. 29.

32 Kamerstukken II 2006/07, 31145, nr. 5, p. 4.